

ΤΙΡΥΝΣ TIRYNS

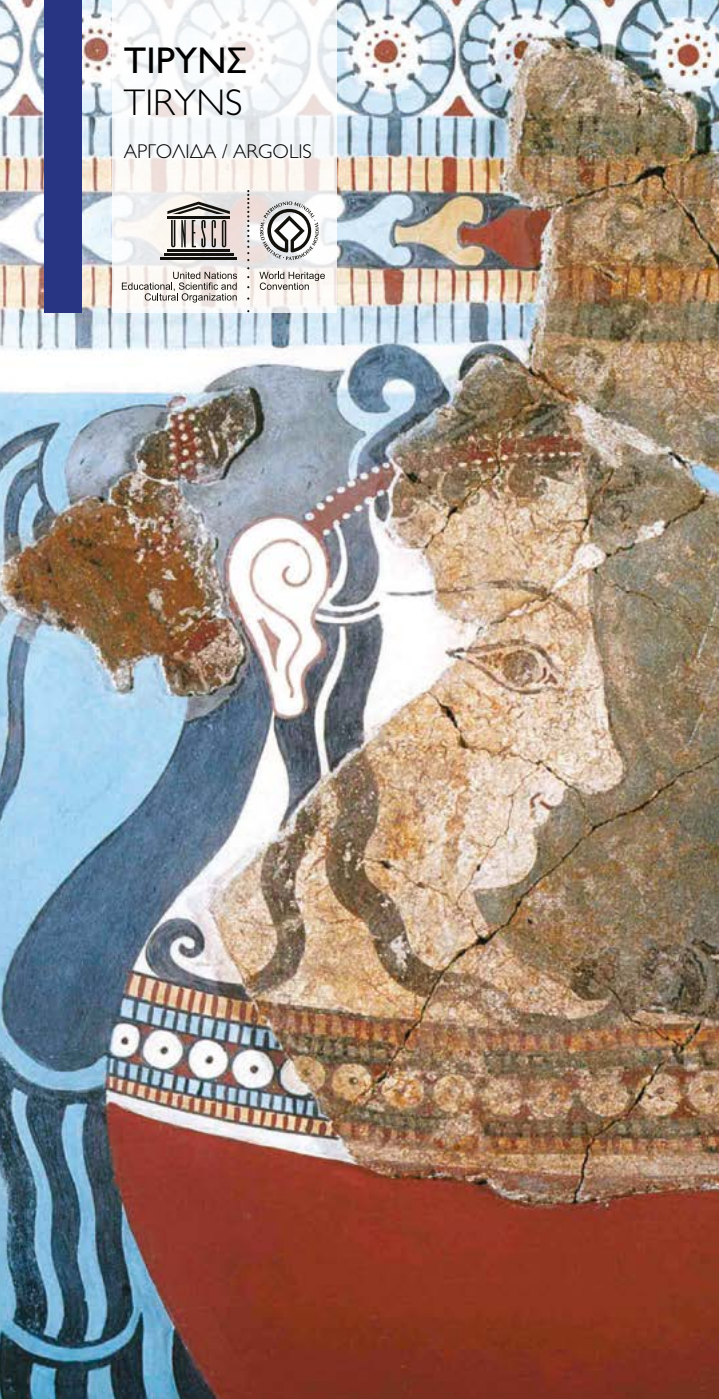
ΑΡΓΟΛΙΔΑ / ARGOLIS

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

World Heritage
Convention

Ο χαμηλός λόφος της Τίρυνθας κατοικήθηκε αδιάλειπτα από τη νεολιθική εποχή μέχρι την ύστερη αρχαιότητα. Κατά τους προϊστορικούς χρόνους ο χώρος ήκμασε κυρίως κατά την πρώιμη και την ύστερη εποχή του Χαλκού. Στη δεύτερη φάση της πρωτοελλαδικής εποχής (2700-2200 π.Χ.) υπήρχε εδώ ένα σημαντικό κέντρο με πυκνή κατοίκηση και ένα μοναδικής κατασκευής κυκλικό κτίριο, διαμέτρου 27 μ., στην κορυφή του λόφου. Κατά την ύστερη εποχή του Χαλκού ο λόφος οχυρώνεται σταδιακά και περιβάλλει μέσα στα «κυκλώπεια» τείχη του το ανακτορικό συγκρότημα, καθώς και άλλα κτίρια που χρησιμοποιούνται κυρίως από την άρχουσα τάξη ως λατρευτικοί χώροι, αποθήκες και εργαστήρια αλλά και ως κατοικίες. Η ακρόπολη χωρίζεται σε τρία τμήματα από το βόρειο και υψηλότερο στο νότιο και χαμηλότερο τμήμα του λόφου: την Άνω, τη Μέση και την Κάτω ακρόπολη. Τα «κυκλώπεια» τείχη κατασκευάστηκαν σε τρεις οικοδομικές φάσεις που χρονολογούνται στις αρχές και τα τέλη του 14ου αι. και στα μέσα του 13ου αι. π.Χ.

Η κύρια είσοδος της ακρόπολης βρισκόταν στην ανατολική πλευρά και οδηγούσε μέσω μιας μεγάλης ράμπας, μήκους 47 μ., προς την Άνω ακρόπολη. Η μεγάλη πύλη, που έχει πανομοιότυπη κατασκευή με την Πύλη των Λεόντων στις Μυκήνες, σηματοδοτούσε το σημείο έναρξης μιας εντυπωσιακής πορείας προς το ανάκτορο. Περνώντας κανείς από διαδρόμους που διακόπτονται από εσωτερικές αυλές και δύο πρόπυλα, το μεγάλο και το μικρό, κατέληγε στην κεντρική αυλή. Η περίστυλη αυτή αυλή με τον βωμό στη νότια πλευρά της αποτελούσε μία ενότητα με το μεγάλο μέγαρο. Σε αυτούς τους χώρους κορυφώνεται και προσωποποιείται το μεγαλείο της μυκηναϊκής ανακτορικής ιδεολογίας. Εδώ ο ανώτατος άρχων, ο *wanaka* των πινακίδων της Γραμμικής Β' γραφής, δεξιώνεται τους επίσημους ξένους και τους υπηκόους του, αλλά και πραγματοποιεί τις σημαντικότερες λατρευτικές τελετουργίες, συγκεντρώνοντας στο πρόσωπό του όλες τις εξουσίες. Οι περίτεχνες νωπογραφίες που κοσμούσαν τα δάπεδα και τους τοίχους όχι μόνο του μεγάλου μεγάρου αλλά και άλλων κτιρίων του ανακτορικού συγκροτήματος μεταφέρουν τον απήχο του μεγαλείου της μυκηναϊκής εποχής. Κύρια όμως μορφή έκφρασης της ισχύος του ανακτορικού συστήματος αποτελούν τα αρχιτεκτονικά επιτεύγματα. Εκτός από την εντυπωσιακή οχύρωση συγκαταλέγονται σε αυτά και οι λεγόμενες Γαλαρίες. Χτισμένες στο ανατολικό και το νότιο σκέλος του τείχους της Άνω ακρόπολης αποτελούνται από έναν μακρύ διάδρομο, στον οποίο εφάπτεται σειρά δωματίων, που χρησίμευαν πιθανώς ως απο-

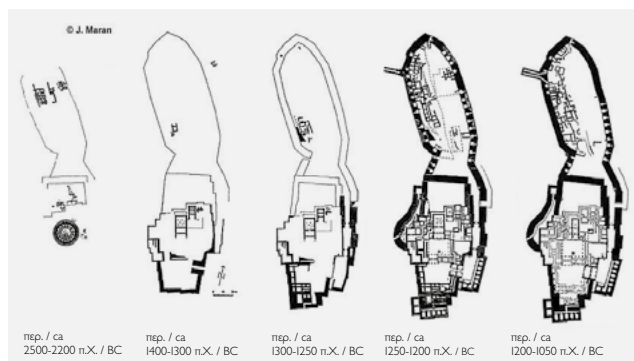
θηκευτικοί χώροι. Η ανατολική και η νότια Γαλαρία έχουν οικοδομηθεί κατά το εκφορικό σύστημα και απολήγουν σε οξυκόρυφα τόξα.

Στα βόρεια της Άνω ακρόπολης και σε χαμηλότερο επίπεδο βρίσκεται η Μέση ακρόπολη, ένας χώρος που φιλοξένησε μεταξύ άλλων και ένα μέρος των ανακτορικών εργαστηρίων. Σε αυτήν οδηγεί μία κλίμακα που προστατεύεται από έναν καμπύλο προμαχώνα και έναν πύργο, κορυφαίο δείγμα του αμυντικού χαρακτήρα της οχυρωματικής αρχιτεκτονικής των Μυκηναίων.

Το βορειότερο τμήμα της οχύρωσης αποτελεί ένα σχεδόν αυθύπαρκτο τμήμα, η Κάτω ακρόπολη. Στο εσωτερικό του τείχους είχαν κατασκευαστεί 28 δωμάτια με οξυκόρυφη απόληξη, καθώς και δύο κτιστές με τον ίδιο εκφορικό τρόπο προσβάσεις στις υπόγειες πηγές νερού, οι λεγόμενες Σύριγγες. Πυκνοδομημένα κτιριακά συγκροτήματα που είχαν χρήση κατοικίας, εργαστηρίων και αποθηκευτικών χώρων οργανωνόταν κατά τον άξονα μιας κεντρικής οδού που κατέληγε στη βόρεια πύλη. Μια άλλη πύλη μνημειώδους κατασκευής στα δυτικά αποτελούσε την κύρια πρόσβαση στην Κάτω ακρόπολη.

Στα τέλη του 13ου αι. π.Χ., ένας μεγάλης έντασης σεισμός προξένησε σοβαρές ζημιές στα τείχη και τα κτίρια της ακρόπολης, που καταστράφηκαν ολοσχερώς από την πυρκαγιά που ακολούθησε. Η τέρρασιτα φυσική καταστροφή λειτούργησε ως καταλύτης για τη διάλυση του ανακτορικού συστήματος διακυβέρνησης. Παρά το πλήγμα που υπέστη η ακρόπολη, στη διάρκεια του 12ου αι. π.Χ., οργανώθηκε στην πεδιάδα ένας μεγάλος οικισμός με πολεοδομικό ιστό. Στο εσωτερικό της Κάτω ακρόπολης ένα μεγαρόσχημο κτίριο λειτούργησε ως ιερό. Η παρακμή ήταν ωστόσο αναπόφευκτη.

Με την έναρξη των ιστορικών χρόνων η οχυρωμένη ακρόπολη πρέπει να είχε σχεδόν εντελώς εγκαταλειφθεί. Οι λιγοστοί κάτοικοι που είχαν απομείνει στην Τίρυνθα κατοικούσαν σε διάσπαρτες αγροκτηματικές μονάδες που περιβάλλονταν από νεκροταφεία. Τα εντυπωσιακά ευρήματα ενός αποθέτη στην Άνω ακρόπολη, του λεγόμενου Βόθρου, αλλά και οι αρχαϊκές επιγραφές από την περιοχή των Συρίγγων βεβαιώνουν την ύπαρξη λατρευτικών τελετουργιών, ενώ τα ονόματα των Θεών που μαρτυρούνται είναι αυτά της Ήρας, της Αθηνάς και του Απόλλωνα. Παρά το γεγονός ότι η Τίρυνθα πρέπει να είχε τη μορφή μιας οργανωμένης πολιτικής κοινότητας, δεν μπόρεσε να συναγωνιστεί το Άργος, το οποίο και την κατέστρεψε στο πρώτο μισό του 5ου αι. π.Χ., εξορίζοντας τους κατοίκους της. Ο περιηγητής Πausanias, που την επισκέφθηκε τον 2ο αι. μ.Χ., τη βρήκε ερειπωμένη.

The low hill of Tiryns was continuously inhabited from the Neolithic Age down to Late Antiquity. During the Prehistoric period, the site flourished, particularly in the Early and Late Bronze Age. In the second phase of the Early Helladic period (2700-2200 BC) there was an important center here, densely-settled and featuring a circular building of unique construction, 27 m. in diameter, at the summit of the hill. During the Late Bronze Age, the hill was gradually fortified, enclosing within its "Cyclopean" walls the palace complex as well as other buildings employed chiefly by the ruling class as places of worship, storerooms, workshops and houses. The acropolis was divided into three sections from the northern (higher) to the southern (lower) part of the hill: the Upper, Middle, and Lower citadel. The "Cyclopean" walls were constructed in three building phases dating to the early and late 14th c. and the mid-13th c. BC.

The main entrance to the acropolis was on the eastern side; it led to the Upper citadel via a great ramp, 47 m. in length. The great gate, identical in construction with the Lion Gate at Mycenae, marked the starting-point of an impressive path leading to the palace. Passing through corridors interrupted by interior courts and two propyla, one large and the other small, one ended in the central court. This peristyle court, with an altar on its southern side, formed a unity with the large megaron. The grandeur of Mycenaean palace ideology reached its apogee and was personified in these spaces. Here the supreme ruler, the *wanaka* of the Linear B tablets, received official guests and his subjects, and conducted the most important ritual functions, concentrating all powers in his person. The elaborate frescos that adorn the floors and walls of both the large megaron and other buildings in the palace complex relay an echo of the greatness of the Mycenaean period. However, the main form of expression for the power of the palace system was its architectural achievements. Apart from the impressive fortifications, these include the so-called Galleries. Built in the eastern and southern sides of the wall of the Upper acropolis, they consisted of a long corridor to which was attached a series of rooms that apparently served as storage areas ("magazines"). The eastern and southern Galleries were built according to the corbelling system and end in pointed arches.

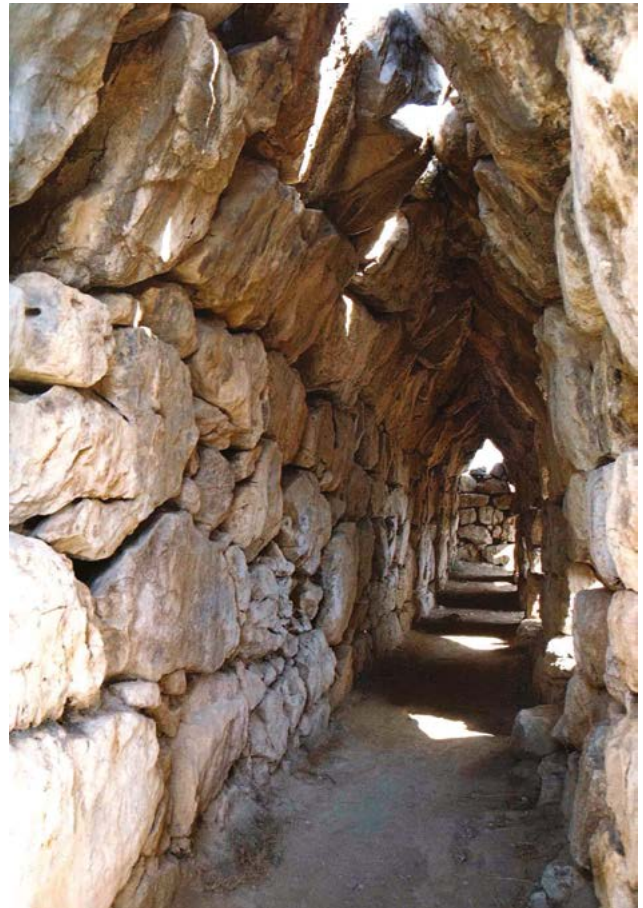
North of the Upper citadel and at a lower level is the Middle citadel, a place that among other things hosted some of the palace workshops. It was accessed by a staircase protected by a curved bastion and a tower, a premier example of the defensive character of Mycenaean fortification architecture.

The northernmost section of the fortress, the Lower citadel, was almost self-contained. In its inner wall, 28 rooms with pointed vaults were built, as well as two approaches to the underground springs, the so-called Syringes, which were also constructed using corbelling. Densely-set building complexes used as houses, workshops and storage rooms were organized along the axis of a main road that ended at the northern gate. Another gate of monumental construction on the west provided the main approach to the Lower citadel.

In the late 13th c. BC, a major earthquake caused serious damage to the walls and buildings of the acropolis, which were completely destroyed by the fire that ensued. This enormous natural disaster operated as a catalyst

for the dissolution of the palace system of governance. Despite the blow the acropolis had withstood, during the 12th c. BC a large settlement with urban plan was organized in the plain below. Within the Lower citadel, a megaron-shaped building functioned as a sanctuary. But decline was inevitable.

At the beginning of the Historical period the fortified acropolis must have been almost entirely abandoned. The few residents remaining in Tiryns dwelt in scattered farming units surrounded by cemeteries. The impressive finds from one deposit on the Upper citadel, the so-called Bothros, and Archaic inscriptions from the Syringes area confirm the existence of religious rituals. The gods attested include Hera, Athena, and Apollo. Despite the fact that Tiryns must have had the form of an organized political community, it could not compete with Argos, which destroyed it in the first half of the 5th c. BC and exiled its inhabitants. Visiting it in the 2nd c. AD, the traveler Pausanias found the site deserted.

ΤΙΡΥΝΣ

TIRYNS

ΑΡΓΟΛΙΔΑ / ARGOLIS

i T: 27520 22657, 27520 27502

ΚΕΙΜΕΝΑ: Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΠ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

TEXT: A. PAPADIMITRIOU
TRANSLATION: D. BROWN-KAZAZIS
GENERAL SUPERVISION: ARF, PUBLICATIONS
DEPARTMENT

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
MONUMENTS AND MUSEUMS OF GREECE
e-Ticketing system

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
HELLENIC REPUBLIC**

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Ministry of Culture and Sports

Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων
Archaeological Resources Fund

www.tap.gr